

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Ing. Viera Krajňáková

PROBLEMATIKA VÝJIMEČNÉHO TRESTU

Diplomová práce
Abstrakt

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Jana Tlapák Navrátilová, Ph.D.

Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 6. 9. 2021

PROBLEMATIKA VÝJIMEČNÉHO TRESTU

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na popis a zhodnocení základních forem výjimečného trestu, tak jak je zná český právní řád a právní řády vybraných evropských států. Úvodní část pojímá o smyslu a účelu instituce trestu jako takového a o základních myšlenkových proudech zabývajících se ospravedlněním trestu jako úmyslné újmy způsobené pachateli za spáchaný protiprávní čin. Druhá část práce rozebírá historický vývoj druhů trestů v návaznosti na vývoj jeho funkce, od rozličných tělesných trestů přes trest smrti až po novodobý trest odnětí svobody omezeného trvání či na doživotí. V dalších částech jsem se pokusila popsat a zhodnotit samotný trest smrti z pohledu jeho konformity se základními lidskými právy, z pohledu argumentů předkládaných retencionisty a abolicionisty, jeho současné používání v různých státech světa či snahy o jeho zrušení na mezinárodní úrovni.

Z prostředí české právní kultury práce popisuje historii vývoje trestů se zaměřením především na trest smrti, proces jeho zrušení a nahrazení jinými tresty, či současné tendence veřejného mínění k znovuzavedení tohoto trestu. V návaznosti na to, diplomová práce dále popisuje současný stav právní úpravy ukládání výjimečného trestu ve formě trestu odnětí svobody v délce nad 20 až do 30 let a na doživotí a stav právní úpravy výkonu výjimečného trestu v penitenciářích zařízeních se zaměřením především na následky, které zanechává dlouhodobé uvěznění na odsouzeném z psychologického hlediska. V závěru práce jsem se pokusila naznačit změny jednak v úpravě ukládání výjimečných trestů, jednak v úpravě výkonu těchto trestů, které se jeví být vhodné a především účinné z pohledu snahy o dosažení co nejvyšší míry resocializace pachatele tak, aby trest ve společnosti neplnil pouze odplatnou, nýbrž v první řadě převýchovnou roli a přispíval tak k celkové ochraně společnosti před kriminalitou a možnou recidivou.

Klíčová slova: výjimečný trest, trest smrti, trest odnětí svobody na doživotí